

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 21. september 2010
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-748/21-0474
Dok.: KHE41451

Notat til Folketingets Europaudvalg om afgivelse af indlæg i EU-domstolens præjudicielle sag C-327/10, Lindner

1. Indledning

Den tjekkiske domstol Okresní soud v Chebu har forelagt EU-domstolen fire præjudicielle spørgsmål til brug for den tjekkiske domstols vurdering af, om der kan gennemføres en retssag i Den Tjekkiske Republik mod en låntager ifølge et realkreditlån, hvis nuværende adresse er ukendt.

De præjudicielle spørgsmål drejer sig om fortolkningen af forskellige bestemmelser i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (herefter Bruxelles I-forordningen).

2. Sagens faktiske omstændigheder

Det tjekkiske selskab Hypotechni banka a.s. (herefter sagsøgeren) anlagde den 16. september 2008 sag i Den Tjekkiske Republik mod den tyske statsborger Udo Mike Lindner (herefter sagsøgte), hvis nuværende adresse er ukendt, med påstand om betaling af ca. CZK 4,4 mio. Beløbet angives at være restancen på et realkreditlån, som blev ydet sagsøgte ved en aftale indgået mellem parterne den 19. august 2005.

Da sagsøgtes adresse er ukendt, har den tjekkiske domstol beskikket en procesværgen for sagsøgte. Procesværgen har i et indlæg af 26. oktober 2009, som var den første retshandling fra sagsøgtes side, rejst faktiske indsigelser vedrørende sagsøgerens krav.

Det centrale spørgsmål i sagen er, om retssagen kan gennemføres i Den Tjekkiske Republik, selv om sagsøgte må antages ikke at være bekendt med sagsanlægget.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Den tjekkiske Okresní soud v Chebu har derfor forespurgt EU-domstolen, om en af parternes fremmede statsborgerskab er tilstrækkeligt til, at Bruxelles I-forordningen finder anvendelse. Den tjekkiske domstol har endvidere spurgt, om Bruxelles I-forordningen udelukker anvendelsen af nationale bestemmelser, der gør det muligt at anlægge sag mod personer, hvis adresse er ukendt. Den tjekkiske domstol har endvidere spurgt, om afgivelsen af indlæg fra en af retten beskikket procesværg kan anses for sagsøgtes accept af kompetence efter Bruxelles I-forordningens artikel 24. Den tjekkiske domstol har endelig spurgt, om en værnetingsaftale om en bestemt rets stedlige kompetence kan anses for at begrunde den valgte rets internationale kompetence som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 17, stk. 3, og hvis dette er tilfældet, om dette også gælder i tilfælde af, at værnetingsaftalen om stedlig kompetence er ugyldig, fordi den strider mod artikel 6, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår i forbrugerftaler.

3. Den danske interesse i sagen

Bruxelles I-forordningen finder anvendelse i Danmark på mellemstatsligt grundlag som følge af en parallelaftale med EU, der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1563 af 20. december 2006.

EU-domstolens vurdering af de rejste præjudicielle spørgsmål om fortolkning af Bruxelles I-forordningen vil derfor have betydning for, i hvilket omfang danske statsborgere, hvis adresse er ukendt, kan sagsøges i andre medlemsstater, og i hvilket omfang personer med statsborgerskab i de øvrige medlemsstater, hvis adresse er ukendt, kan sagsøges her i landet.

Efter dansk ret er det i almindelighed en betingelse for, at en civil retssag kan gennemføres, at stævningen forkyndes for sagsøgte. Hvis sagsøgtes bopæl eller opholdssted eller arbejdssted ikke kan oplyses, kan stævningen forkyndes i Statstidende, jf. retsplejelovens § 159. I sådanne tilfælde kan retssagen således efter dansk ret gennemføres, selv om sagsøgte ikke er bekendt med sagsanlægget.

4. Regeringens stillingtagen

Det følger af EU-domstolens praksis i sag C-281/02, Owusu (præmis 25), at anvendelsen af Bruxelles I-forordningens værnetingsregler kræver, at der er tale om tilfælde med tilknytning til udlandet. Efter den dan-

ske regerings opfattelse bør en parts statsborgerskab kunne tillægges betydning ved vurderingen af, om der er tale om en sådan tilknytning til udlandet, at forordningens kompetenceregler finder anvendelse, men statsborgerskabet bør ikke i sig selv være tilstrækkeligt hertil.

Det fremgår af Bruxelles I-forordningen, at de fleste af forordningens værnetingsregler gælder, når sagsøgte har bopæl i en medlemsstat – enten den medlemsstat, hvor sagen er anlagt (artikel 2), eller en anden medlemsstat (artikel 3). Hvis sagsøgte ikke har bopæl i nogen medlemsstat, afgøres kompetencen som udgangspunkt i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning (artikel 4).

Ved afgørelsen af, om en part har bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, skal retten anvende denne stats interne lovgivning (artikel 59, stk. 1). Hvis en part ikke har bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, skal retten ved afgørelsen af, om parten har bopæl på en anden medlemsstats område, anvende denne anden medlemsstats lovgivning (artikel 59, stk. 2).

Efter den danske regerings opfattelse følger det heraf, at hvis sagsøgte ikke har nogen bopæl hverken i den medlemsstat, hvor sagen er anlagt, eller i en anden medlemsstat (efter de respektive medlemsstaters lovgivning), afgøres kompetencen efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor sagen er anlagt. Bruxelles I-forordningen kan således efter den danske regerings opfattelse ikke antages at udelukke anvendelsen af nationale bestemmelser, der gør det muligt at anlægge sag mod personer, hvis adresse er ukendt.

Det fremgår af Bruxelles I-forordningens artikel 24, at for så vidt en ret i en medlemsstat ikke allerede er kompetent i medfør af andre bestemmelser i forordningen, bliver den kompetent, når sagsøgte giver møde for den. Efter den danske regerings opfattelse bør det afhænge af en konkret vurdering, om afgivelsen af indlæg fra en af retten beskikket procesværgen kan anses for sagsøgtes accept af kompetence efter artikel 24.

Det fremgår af Bruxelles I-forordningens artikel 17, stk. 3, at forordningens værnetingsregler i sager om forbrugeraftaler blandt andet kan fraviges ved en værnetingsaftale, der er indgået mellem en forbruger og dennes medkontrahent, som på tidspunktet for forbrugeraftalens indgåelse havde deres bopæl eller sædvanlige opholdssted på samme medlemsstats område, og som tillægger retterne i denne medlemsstat kompetence. Det-

te gælder dog ikke, hvis en en sådan aftale om værneting ikke er tilladt efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat.

Efter den danske regerings opfattelse kan en værnetingsaftale om en bestemt rets stedlige kompetence begrunde den valgte rets internationale kompetence som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 17, stk. 3. Dette gælder dog ikke i tilfælde af, at værnetingsaftalen om stedlig kompetence er ugyldig, fordi den strider mod artikel 6, stk. 1, i direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, der er gennemført i dansk ret ved aftalelovens § 38 c, stk. 1.